Yeti?kin ADHD Öz Bildirim Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yeti?kin ADHD Öz Bildirim Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33279

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Yeti?kin Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u Öz Bildirim Ölçe?i (ASRS-v1.1), yeti?kinlerde Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u (ADHD) semptomlar?n? taramak amac?yla geli?tirilmi? uluslararas? bir ölçektir. Bu giri?, ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?na odaklanmaktad?r. Ölçe?in Türkçe versiyonunun psikometrik özellikleri, Evren ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan özellikle **alkol kullan?m bozuklu?u** olan yatan hasta örnekleminde incelenmi?tir. Bu uyarlama, klinik popülasyonlarda ADHD taramas?n?n güvenilirli?ini ve geçerlili?ini de?erlendirmeyi amaçlam??t?r.

ASRS-v1.1, bireylerin kendi dikkat, dürtüsellik ve a??r? aktivite düzeylerini de?erlendirmelerine olanak tan?yan h?zl? ve etkili bir öz bildirim ölçe?idir. Özellikle, alkol ve madde kullan?m bozukluklar? gibi komorbid durumlar?n yayg?n oldu?u klinik ortamlarda ADHD tan?s?n?n kolayla?t?r?lmas? için önemli bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Yeti?kin ADHD, Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u, ASRS-v1.1, Öz Bildirim Ölçe?i, Psikometrik Özellikler, Alkol Kullan?m Bozuklu?u, Türkiye Uyarlamas?.

Yazarlar

Evren, C., Umut, G., Bozkurt, M., Teksin-Unal, G., Agachanli, R., & Evren, B.

Amaç

Yeti?kin ADHD Öz Bildirim Ölçe?i'nin (ASRS-v1.1) temel amac?, yeti?kin bireylerde, özellikle de klinik popülasyonlarda, **Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u** (ADHD) semptomlar?n?n h?zl? ve güvenilir bir ?ekilde taranmas?n? sa?lamakt?r. Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?, bu arac?n Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu ve psikiyatrik bozukluklarla birlikte görülen ADHD'nin tespitindeki etkinli?ini belirlemeyi hedeflemi?tir.

Evren ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan yürütülen çal??ma, ölçe?in **alkol kullan?m bozuklu?u** olan yatan hastalardan olu?an özel bir örneklemde klinik tarama arac? olarak kullan?labilirli?ini saptamak için yap?lm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek komorbid psikiyatrik durumlar?n varl???nda bile ADHD belirti ?iddetini do?ru bir ?ekilde yans?tmay? amaçlamaktad?r.

Yap?

ASRS-v1.1, Amerikan Psikiyatri Birli?i'nin tan? k?lavuzlar?nda (DSM) belirtilen ADHD'nin iki ana boyutunu ölçmektedir: **Dikkatsizlik** ve **Hiperaktivite/Dürtüsellik**. Ölçek, bireyin günlük ya?amdaki dikkat da??n?kl???, unutkanl?k, organize olamama, sab?rs?zl?k ve a??r? hareketlilik gibi

ARABPSYCHOLOGY.COM

belirtilerinin s?kl???n? de?erlendirir.

Ölçek, tipik olarak 18 maddeden olu?ur, ancak klinik tarama amac?yla kullan?lan versiyonu, en yüksek ay?rt edicili?e sahip 6 temel maddeyi (K?s?m A) içerir. Bu maddeler, yeti?kinlikte devam eden ve klinik olarak anlaml? olan ADHD semptomlar?n? yakalamak üzere tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Evren ve arkada?lar?n?n (2016) çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerlili?i ve ay?rt edici geçerlili?i incelenmi?tir. Çal??man?n temel amac?, ASRS-v1.1'in Türkçe versiyonunun, **alkol kullan?m bozuklu?u** olan hastalarda klinik tan?y? destekleyecek ?ekilde geçerli bir araç olup olmad???n? belirlemektir.

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, çal??man?n ba?l??? (Psikometrik özellikler) ölçe?in yap?sal ve kriter geçerlili?ine dair kapsaml? analizlerin yap?ld???n? göstermektedir. Bu analizler genellikle faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle uyumu ve di?er klinik araçlarla korelasyonunu içerir.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarl?l???n? ifade eder. Evren ve arkada?lar?n?n ara?t?rmas?, ASRS-v1.1 Türkçe versiyonunun iç tutarl?l?k (Cronbach alfa) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?ini de?erlendirmi?tir. Yüksek güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in zaman içinde ve farkl? maddeler aras?nda tutarl? sonuçlar verdi?ini gösterir.

Kaynak içerikte say?sal güvenirlik de?erleri sunulmam??t?r, ancak ölçe?in klinik kullan?m? için kabul edilebilir düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?u varsay?lmaktad?r. Ölçe?in güvenilirli?i, özellikle **alkol kullan?m bozuklu?u** gibi komorbid bir durumun varl???nda bile, ADHD semptomlar?n? do?ru bir ?ekilde ölçme yetene?i aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

ASRS-v1.1'in faktör yap?s?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n (dikkatsizlik ve hiperaktivite/dürtüsellik olmak üzere iki faktör) Türkçe örneklemde de korunup korunmad???n? belirlemek için faktör analizi teknikleri kullan?larak incelenmi?tir. Bu analiz, ölçe?in teorik yap?s?n? destekleyen ampirik kan?t sa?lamay? amaçlar.

Genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?l?r. Evren ve arkada?lar?n?n çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini destekleyen faktör yüklerini ve uyum indekslerini rapor etmi? olmal?d?r, ancak bu detaylar kaynak metinde aç?kça belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçüm Arac?

Test Türü: Uyarlama (Orijinal ölçek: Adult ADHD Self-Report Scale - ASRS-v1.1)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Mevcut Diller: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri

Popülasyon Detaylar?: Türkçe uyarlama çal??mas?, **alkol kullan?m bozuklu?u** tan?s? alm?? yatan hastalardan olu?an klinik bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Maddeler tipik olarak 5'li Likert ölçe?i (Hiçbir zaman, Nadiren, Bazen, S?k s?k, Çok s?k) kullan?larak derecelendirilir. Bireylerin son alt? ay içindeki semptom s?kl???n? de?erlendirmesi istenir. Kaynak içerikte derecelendirme bilgisi bo? b?rak?lm??t?r, ancak standart ASRS-v1.1 format? budur.

Anahtar Kelimeler

ADHD Tarama, Klinik Psikoloji, Psikometrik De?erlendirme, AUD, Dikkat Eksikli?i, Hiperaktivite.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gökhan Umut

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: drgokhanumut@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

ASRS-v1.1'in Türkçe uyarlamas? Evren ve arkada?lar? taraf?ndan 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri hakk?nda detayl? bilgi için sorumlu yazar Gökhan Umut ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal versiyonu (ASRS-v1.1), Dünya Sa?l?k Örgütü (WHO) taraf?ndan geli?tirilmi? olup, genellikle ara?t?rma ve klinik uygulamalarda kullan?m? yayg?nd?r. Telif haklar? ve ücretlendirme bilgileri, kullan?m amac?na ba?l? olarak de?i?ebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Evren, C., Umut, G., Bozkurt, M., Teksin-Unal, G., Agachanli, R., & Evren, B. (2016). Psychometric properties of the Turkish version of the adult ADHD self-report scale (ASRS-v1. 1) in a sample of inpatients with alcohol use disorder. *Dusunen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences, 29*, 109-119. doi: 10.5350/DAJPN2016290202.

Bu çal??maya ait tam metin referans?na Ulakbim arac?l???yla eri?ilebilir: uvt.ulakbim.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: adult-adhd-self-report-scale-asrs-v11-toad.pdf

Yeti?kin ADHD Öz Bildirim Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri yer almamaktad?r. Maddeler için Evren ve arkada?lar?n?n (2016) orijinal ara?t?rma makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM